

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkiseveci, 1925. január 28.

Broj 4. Szám.

Veliki 'zupan

mariborszke oblaszti g. Pirkmajer je tek. mészec 22-toga v Mursko Soboto dao pozvati Prekmurske evangelicanszke cérkvi voditele, szebé informérat od nyihovi 'zelény, to'zb i od toga, kak bi sze melo tó z-vküprazumnim (?) delom na zadovolnoszt vréd vzéti. Csi bi tó sztanovito (öszinte) nakanénye biló, teda bi evangelicanci z ednim sztopájom bliže prisli k szvoji pravicsni cílov doszégnyé. Szamo ka je nê povszemvszega tak.

Sészto leto goszpodúje tú szlovenszka oblaszt i szamo zdá szo obcsütüti té oblaszti obprvim ka je neodlásano potrebno poznati onoga národa, obri steroga z-Bo'ze milosztse goszpodújejo, nyegove jezerolétne násztave, návade i teritoricsno neodrinýene polózáje. (— „Zaman prisziljávam túhi nárasz szaditi v zemló, kaksté ga za hasznovitoga poznam, csi je zracšina, klima nê k nyemi valon. Zaman odszlobodim od járma koga, csi je nyemi brezi járma té'zké, kak z jármom.“) Csi bi tó kompetentni faktorje v prvom vrémení csinili, nê ka szo nász v Beográdi náprvlé na csarno namálali dol, bi zagvúšno sze doszta neopacnoszti mentüvali, vékso zadovolnoszt doszégnyéi nôve domovine szvoje.

Bögse je pa keszno kak nigdár nê. Szamo ka szo szi té previden goszpód, rávno vu vrémení volítev, malo húdi csasz odébrali. Hüdoga námena lüdjé vó z vrecsa sztojéese macsece skrample vídijo i trdijo, ka evangelicance na gyelino csákajo i po volítvaj, tak kak do tégamao, osztáne vsze kak je biló, csi ne de bó'znê. Tak právijo, ka je tó vsze farbarija, ár dájo szamo viádajócsi szrbi léko kí szo nam doszémao niti vzéti niká nê, szamo csi pôtom Ljubljane, ali na 'zelénye té, demokrati pa, koma túdi g. veliki 'zupán szlihsi, szamo obecsávati májo zmo'znoszt. Pa csi bi escse zaisztino — szi gucsijo lüdjé — demokrati bilí i nê, kak szo sze doszémao szpoznati dáli, — sovinszti.

Ka szo szi ev. voditelje z g. velkim župánom eto pôt dogucsali, opísemo drúgo pôt, tak známo napré, ka kak do témao, tak poetomtoga túdi neszpunijo niednoga 'zelenya, ár szo evan-

gelicsáni od Slovenije na szmrt obszojeni, jedino vüpanye je escse szamo od szrbov. Tó pa záto, ár, dokecs néga nôvoga solszkoga zákona, szrbi vpostújejo sztáre zákone, ergo v tom poglédi za fárne ev. sôle prvési vogrszki, na temelji nyim pripoznáne autonómije i nê, kak je tó v Ljubljani odrájeno, austriszki zákon. Zató bi mogli mí v szrbszki radikálaj

vékso zavúpanye meti, i pôtom ednoga poszrednika nyim tó razlóziti.

Dr'zati sze isztinszko pôti, ravnati z lüdmí k csloveki priszpodobno i nê prídti szamo v volilni vrémenaj pítat falinge, nego i vmész, pa z vrástzvom, bôde vsze vrédi. Z obecsávany nemo sziti.

Ostromállapot Fiumében.

— Munkászavargások a dohánygyári sztrájk miatt. —

Fiume uccáinak képe néhány napja élénken emlékeztet a D'Annuzió-féle napokra. Az uccákon fegyveres fasiszta-járőrök cirkálnak és a városban kihirdették az ostromállapotot. Az egyetlen fiumei lap — fasiszta sajtóorgánum — egy szóval sem emlékezik meg az eseményekről és ez még fokozza a város lakosságának izalmát.

Az ostromállapot kihirdetésének oka, hogy a fiumei dohánygyár munkásai sztrájkba léptek és ez a sztrájk zavargásokra vezetett. Egy új olasz törvény értelmében ugyanis január 1-től kezdve a munkások keresetét 17–20 százalékkal megadóztatják. Ezeknek az adó fejében járó összegeknek a munkabérekéből való levonása robbantotta ki a dohánygyári munkások sztrájkját.

A dohánygyár strájkoló munkásai tüntető felvonulást rendeztek a városban. A menet szembetalálkozott a kocsiján ép arra haladó fiumei kerületi kormányzóval, akit leszedtek a kocsiról és súlyosan inzultáltak. A munkásság ellen azonnal kivonultatták a fasiszta miliciát és a katonaságot és azóta napirenden vannak a kisebb-nagyobb összeütközések, amelyeknek már számos sebesültje van. A strájkoló munkások között elkeseredett a hangulat, különösen azóta, hogy csütörtök etse a pénzügyminiszter rendeletére beszüntették a dohánygyár üzemét és kizárták a munkásokat. A sztrájkolók nyíltan éltetik Jugoszláviát és Zanellát.

Fiume lakosságának izalmát növeli, hogy a munkás-komité röpeédulákon bejelentette, hogy fel fogja gyujtani a dohánygyárat

A csehek és szlovákok harca

Hlinka András nyílt levele.

Hlinka András nyílt levelet intéz a tót néppárt klubja nevében a kormányhoz, melyben azt írja, hogy a csehszlovák köztársaság nevének egy szóban Tschechoslovaki-nek írása nyílt megszégése a st.-germaini békeszerződésnek. Hosszabb fejtegetés után hivatkozik a 1918 október 30-iki turócszentmártoni határozatra és egyenesen szenzációssá válik nyílt levele azzal, hogy ennek a turócszentmártoni határozatnak egy eddig még ismeretlen passzusát tárja fel.

Azt mondja ugyanis, hogy a turócszentmártoni határozattal értelmében a tótok a csehekkel pontosan körülhatárolt időtartamra, csak tíz évre kötöttek szövetséget és fôntartották maguknak azt a jogot, hogy tíz év letelte után élni fognak önrendelkezési jogukkal és maguk döntenek el akkor

azt, hogy tovább együtt akarnak-e maradni csehekkel, vagy pedig önálló államot akarnak-e alkotni.

A pozsonyi Tagesbote es Hiradó című lapokat a nyílt levél közlése miatt elkobozták.

Száznyolcvan három millió az olasz költségvetés hiánya.

Hivatalos kimutatás szerint 1924. második felében a tényleges állami bevételek 9.79 millióval, a kiadások pedig 39 millióval haladták meg az előirányzatot. 1748 millió kiadást még nem számoltak fel. A költségvetési hiány erre az időre 183 millió. A behozatal az év első hónapjában az előző év megfelelő időszakával összehasonlítva, 1510 millióval, a kivitellel pedig 3079 millióval emelkedett, úgy hogy egészben véve a kereskedelmi mérleg passzívuma 1568 millióval csökkent.

Je vsze mogócsse!?

Túdi pri g. Királyi kandidáti demokrátszke liste z D. Lakoša je mogócsse. ka követ scsé bidti pa niti tó nevé, ka kandidatna lista 25 dni pred volítvami vlo'zena more bidti, ergo sze Kühár ne tere i túdi sze 'ze nemre tréti za kandidaturó na radikálnoj listi, kak tó g. Király v „Murski Novinaj“ tak naszláno píse. Zagotoviti pa escse i ednók moremo, ka je g. Király nê kandidát radikálov, nego je isztina tó, ka je g. Király z radikálne stranke vözapréti zavolo nyega djánya i da je D. Lendavszke radikálne organizácije nê on, nego g. dr. Strasser predszednik, kak túdi vládne radikálne partáje kandidát. Zmetno nam je, ali za tó nemremo csi je isztina tó.

* * *

Evangelicsanszki voditelje szo 22-ga té mészec vsze obecsano dóbili, ka sze ticse falng pri ev. fáni sôlaj. Interessantno je pa tó, ka sze godí tó tik pred volítvami, gda bi ev. vótume trbelo i gda tém podrejene oblaszti vórno vpokojávlaajo escse delazmo'zne ev. vucsitele, csirávno dobro znájo, ka ji malo jeszte, i komaj csákajo da sto príglászi edno málo falngó na ev. vucsitela, kí je nê nyí polit. vere, da ga brezi preiszkáve suspéndirajo léko, i da suspéndiranoga preiszkávo bi dokoncsati steli. Po volítvaj pa niti v gucs nedo steli sztópiti 'znyimi za voló falng.

* * *

Pri volítvaj je vsze za Prékurmce. Tó je szreca. Tóje da mí Prékurmurci koncsibár pri volítvaj mámo postenyé i csi volítvi rávnocs túdi i naso porcijo té'zijo, vendar dönok léko dosztakrát 'zelémo volítvi, naj sze koncsi tak csütimo i te za neodvr'zene, mogócsse sze tak na ráte vküper navádimo i eden drúgoga szpoznámo.

* * *

1.) Csi nebóde zadoszta ev. vucsitelov, té dobíjo nisterni kath. vucsitelje disciplináro povelje da zacsaszno presztopijo v ev. vero i do sli v ev. sôlo vcsít . . .

2.) Csi vszi evangelicáni za edno partájo obecsájo votume, té do 8. februára escse i Dijacski dom dobí podporo. (Glé Düsevni listz od jan. 20.)

3.) Steri potok ali graba mószt scsé meti, naj dá szvoje vótume vküper szpiszati.

4.) Stirje poglavárje obcsine naj ido z votumi i nahrbtniki (hátizsák) v deputácijo po péneze za mószt ali pa za küpleno obcsinszko hi'zo.

Tó pa szamo do volítev té pa kuszto figo. Niká nê obecsávati nego csiníti, csiní i dá pa szamo tiszti léko, sto mócs má v rokaj, tiszti de pa csinüo i nê obecsávao.

És még egy.

Mai számunk vend cikkében már egyes részleteket megírtunk a főispán M. Sobotai látogatásáról, illetve az ev. vezetőséggel tartott értekezlet egyes kitételeit hoztuk. E cikkünkben csak az értekezlet fő bökkenőjével akarunk foglalkozni röviden, s ez a főispánnak a jelenlévőkhöz intézett kérdése, t. i. a Prekmureceknek Medjimurjéhez való kívánkozása.

A főispán ur mellesleg kérdezte a jelenlévőktől van-e tudomásuk egy a Prekmurjének Medjimurjéhez való csatolása érdekében megindult mozgalomról. Erről a jelenlévők nem tudtak kielégítő választ adni, azaz hogy úgy nyilatkoztak, hogy erről nincs tudomásuk.

Furcsa, amiről az ev. vezetői nem tudnak, arról a főispán urnak jó információja van, ellenben a miről az ev. vezetőség összeségének tudomása van, (egyh. és iskolai sérelmek), arról az egy főispáni személyben összpontosult közigazgatásnak nincs tudomása, vagy legfeljebb az értekezleten értesült róluk.

De ha nem tudták ők, az ev. vezetőség, megmondani, egy csepet sem resteljük megmondani mi, hogy igenis ez a hajlam prekmurje népében meg van, sőt kívánják is ha Prekmurjét Medjimurjéhez csatolnák, jöllehet, a közigazgatási kerületi beosztásáról szóló törvény alapján, ez már túl van a veszélyen. Mégis a kívánság a nép között megvolt s meg van ma is, még pedig a következő néphangulati okoknál fogva:

1) mint ahogy Prekmurjére is még érvényeseknek kellene lenni mindazon magyar törvényeknek, melyek még nincsenek egységes új törvények által helyettesítve, azok még ma is érvényesek Medjimurjében;

2) pl. Medjimurjében még ma is bélyegmentesen meg lehet fellebezni az igazságtalanul kivett adót s míg nincs a fellebezés elintézve, az adót nem kell be fizetni. Nálunk pedig bélyeges fellebezés sem ok az adó meg nem fizetésére;

3) Prekmurjében a 150 éves osztr. törvény alapján sem nem lehet polgári házasságot kötni (vegyes házasságot), sem pedig

elvált egyén nem léphet újból házasságra, bezzeg lehet ezt Medjimurjében;

4) Medjimurjében még ma is a régi hivatalnokok működnek, kik odavalók és értik a magyar törvények szerinti munkát, nálunk sehol, vagy csak a — háttérben.

Mindez természetes ok a Prekmurec gondolkodásában, s a sok baklövés ami eddig történt, talán csak a fenti tulzottságnak köszönhető. Mindenesetre azonban prekmurecek érdekében nagyon fontos, hogy e kérdést a főispán ur vetette fel, mert ha ezt egy prekmurec tenné, azt rögvést magyaronnak bélyegeznék.

Titokzatos francia-lengyel szerződés.

A kamara ülésén folytatták a külügyi vitát. A kommunista Cachin a genfi jegyzőkönyvről beszélt és hangsúlyozta, hogy Franciaország az egyetlen állam, amely ezt a jegyzőkönyvet aláírta. Az Egyesült Államok nem írják alá, Anglia szintén a dominiumokra való hivatkozással vonakodik aláírni. Hasonlóképpen visszautasította Olaszország is az aláírásnak még csak a gondolatát is. A genfi jegyzőkönyvnek semmiféle gyakorlati eredménye nem volt.

Cachin ezután éles kritika tárgyává tette a megelőző kormánynek a

szovjet irányában folytatott politikáját. A szovjet — mondja Cachin különben még nincs túl minden veszélyen, hiszen Franciaország szövetkezett Lengyelországgal Oroszország bekerítése céljából.

Herriot válaszában kijelentette, nem engedheti meg, hogy a kamarában ilyen álitás elhangozzék. Igaz, hogy Franciaország baráti viszonyt tart fenn Lengyelországgal, de semminemű bekerítő szándéka Oroszországgal szemben nincs. Franciaország támogatója a kisállamoknak, hiszen ezeknek is joguk van a napfényhez.

POLITIKA.

A prekmurjei jelöltek száma eggyel ismét emelkedett. Ez a Davidovič listán, mely a 14. ládika lesz, fog szerepelni mint a nemzeti szocialisták helyettes jelölte, s megtudtuk a »Nova Pravda« című lapból mely szóról-szóra így hangzik: A mi prekmurjei jelöltünk Talányi Ferenc, korcsmáros Biserjaniban (Sv. Jurij ob

Ščav.) prekmurjei születésű, othona Brezovci M. Sobotai járás. Mint a »Dober Pajdas« című naptár kiadója, mely több ezer példányban van Prekmurjében elterjedve, egész Prekmurjében ismert személy. Mint jó szónak is ismeretes és már a magyar éra alatt is részt vett politikai munkában. Annakidején rendezett gyűléseken az

1918. és 1919. években mint magyar menekült szónokolt a Gornja Radgonai és Radgonai népgyűléseken, hol a prekmurjei szlovének nevében beszélt, Prekmurje Jugoszláviához való csatolásáért. Talányi ur nevére büszkék lehetünk s a mi listánknak csak becsületére válik, Eddig a hir s ebből tudtuk meg, hogy még egy Prekmurec lett jelölve. — *Hány Prekmurec van jelölve?* Itt aszerint írjuk sorrendben az egyes listákat ahogy ládikájuk fel leszzen állítva. 1.) Klerikális listán Klekl József jelölt Siftár Géza helyettes. 2.) Radič lista, prekmurec nincs jelölve. 3.) Hartner Géza lista, Hartner Nándor, Kumin János Csernelavci, Rengjeo Iván M. Sobotai, Siftár János Brezovci, Fliszár István Vescica, Zsibrik István Predanovci. mint helyettes jelöltek: Kühr József Tesanovci, Ciz József Norsinci, Péntek Károly Polana, Cifer János Kúkecsi, Siftár István Gorica, Mikola János Brezovci. 4.) Demokrata listán Király József és Titán Iván mint helyettes jelöltek szerepelnek csak. 5.) Zagorski listán nincs prekmurec. 6.) Pucelj gazdapárt nincs Prekmurec. 7.) Sloven köztársasági, nincs prekmurec. 8.) Német párt jelölt Schreiner András Krámarovci, helyettes Kampl György Fükšinci. 9.) Kormány párti radikális lista jelölt: Dr. Strasser Ármán D. Lendava és Alszeghy József D. Lendava (Prekmurje részére) 10.) Szocialista lista jelölt Gumilár János Gornja Lendava. 11.) Alfonz Hribár listán jelöltek: Spiclin Ivan Sr. Bistrica, Franko Géza Gor. Bistrica, Trátnyek István G. Bistrica, Lebar József G. Bistrica, Rengeo István Lipovci, Zsálíg Marko Gančani, Zver József Dokležovje, Mlinaries Mátyás Lipovci, Kelenc József G. Bistrica, Versa Martin Izakovci, Horváth Iván Sr. Bistrica, Szobocsán Mátyás Sr. Bistrica, Horváth István Gančani, Kavaš Juro Odranci, helyettes jelöltek: Vučko Martin Sr. Bistrica, Graj András G. Bistrica, Krampác István G. Bistrica, Balazsics Martin G. Bistrica, Antolin Miklós Odranci, Sabotin Mátyás Gančani, Horváth Franc Dokležovje, Horváth Ignác Lipovci, Ülén Mátyás Bratonci, Kreszlin József Izakovci, Szobocsán Márton Sr. Bistrica, Maucsec Iván Sr.

Kitépet lapok egy naplóból.

Irta: N. B.

19 . . . május 10.

Milyen jó ez a mindenre ráboruló nagy-nagy csend . . . Milyen szépek ezek a hullósvirágú, ünnepi díszbe öltözött barackfák, itt a kertü ut két szélén . . . s micsoda királyi szőnyeg ezekből az illatos szirmokból itt a földön végig!

— És folyton hullnak, libegnek az ágakról, — szünet nélkül, csendesen mint a hó . . .

— Hó . . . Istenem! de akkor hideg volt, korán gyultak a lámpák, — a kályhában duruzsolt a tűz . . . Künt elhagyott és pusztá volt a kert, csak a fák csupasz ágain ült a kányák fekete serege . . . S messziről hangzott ide egy-egy elkésett szán félnék kis csengőinek harangozása . . .

— Egyébként akkor is csend volt . . . drága, bársonyos, mindent elsimogató, megbékélt nagy csend . . . S olyan jó volt egyedül lenni, úgy mint most . . . mint most . . .

— De mintha olykor valaki zokogna a csendben — én magam . . . Már nem is tudom mikor sírok, mikor nem . . . csak azt veszem észre, hogy forrón, gyorsan szaladnak le a köny-

nyek az arcomon, gyorsan egymásután . . . hogy lehet egy embernek ennyi ezer könnye? . . . Hogy lehet? . . . Szinte szégyenlem magamat, hogy ennyire nem tudok parancsolni az érzéseimnek . . . szégyenlek a tükörbe nézni: hogy tud ilyen fekete karikás lenni a szemem? miért vagyok ilyen halotthalavány? . . .

19 . . . május 22.

Ma az erdőt jártam . . . Nagy, homályos, hűvös mélysége, susogó fái eltakarták előlem a világot. hol emberek élnek, laknak . . . s ahol rontják, üldözik, csalják egymást . . .

— Itt minden igaz . . . minden őszinte . . . minden jó . . . Itt nincs semmi, ami újabb sebet tépne az ember lelkén . . . ami újabb csalódást okozna . . . Ez a hatalmas valóság; a természet . . . az ősi, régi, öröktől fogva igaz . . . szeretek itt lenni . . . szeretek e fák alján leheverni, a kakukfüvek közé befurni fejemet . . . Így is lehet hangtalanul némán sirni . . . Lehet . . . De feledni? . . . de feledni? . . . Miért jönnek az emlékek mindenüvé velünk?

S miért hoztak el ide is a hangját a füleimben? . . . s az arcát a szememben? . . . s miért érzem itt is fiatal, dacos szájának legutolsó csókját? . . .

— Oh itt jó lenni . . . mennyi szín . . . mennyi illat . . . milyen csudás bizarr elrendezése a fáknak, bokroknak . . . mintha csak diszletezés lenne egy nagyszerű színjátékhoz . . .

— De haza menni? . . . ez nehéz, nagyon rossz . . . Belépni a szobába, hol minden kicsi talpalattnyi hely reá emlékeztet . . . kol minden darab butor az ő nevét kiáltja felém . . . Itt is ült csendesen cigarettázva . . . itt ezt a könyvet hány-szor felvette az asztalról . . . itt az ablaknál, mindig meg szokott állni s messzirevágó tekintete, az a megejtő szomorú; elborongott a várrom omladozó falain, — mely ide látszik hozzánk . . . és itt a diványsarokban szokott meghuzódní, fejét a támlának hajtva . . . itt szállt a hangja, ebben a levegőben és itt hallgatott a némasága, mikor szótlánul nézett rám; nézett rám . . . S mennyire éreztük ilyenkor, hogy mi halálos biztonsággal kapcsolódtunk egymás sorsába . . . hogy összetartozunk . . . hogy nem lehet külön uton mennünk többé . . . — és mégis elsodrótunk egymástól az áradatban . . . két kicsi gyenge falevél, melyek talán többé soha nem találják meg egymást . . .

19 . . . május 25.

— Tegnap újból elibém akadt valaki, akit végtelenül sajnálok — de nem bírok egyebet is érezni iránta.

Künn jártam a hegyek alján, drága zöldelő mezők nagy nyugalmas síkságra vett körül s fent az erdőben mint egy eldugott schwarzwaldi óra: folyton szólt a kakuk . . . S ott messze a pirostra festett kökereszt alatt jött elém az az ember, aki szintén sápadt mint én, boldogtalan és egyedülvaló úgy mint magam . . . Nem kerülhettük ki a találkozást . . . Szép halk hangon beszélünk egymással, csak egy szendegő beteg ágyánál állottunk volna . . . Végtelen sajnálattal nézett rám és oly gyengéd volt, mint ahogy a beteg gyermekkel bánik az ember . . . Nem hozta elő egy szóval sem, hogy ismeri a bánatom okát . . . nem kérdezett, nem kíváncsiskodott — láttam rajta, hogy mindent tud . . . s mégsem mutatkozott kárörvendőnek, pedig — úgy mondják — ő meg miatam ilyen boldogtalan . . . De ha nem bírom más-ként tekinteni mint jóbarátnak; őszinte szívemből sajnálok is ezt . . .

Mikor elbucsúztunk, úgy váltunk el, mintha messzi utra menne egyikünk s kitudja? lesz-e viszontlátás? Pedig hiszen egy városban lakunk, egy kis apró városkában — s mi mégsem látjuk egymást soha, ha csak nem így véletlenül. Mégis azt mondta az elválásnál: Márta, ha szüksége lesz reám, írjon, vagy üzenjen s ott leszek magánál . . . Tudja, hogy teljesen egyedül soha sincs, mert én gondolatban egyre

Glászi—Hirek.

Csi jeszte voilni vicc, të szo szledëci rëszan vicci:

— Edna, sze za vládno razgläsena, partája je obečsala ednoj vesnici, ka dá na mõst podporo. Gerent, kak tizte partája vdáni predszednik szpise vküper vötume, dá nisterne podpisati i z stirami poglavári, kak deputácija, ide pred g. „követa“. Pa szo rëszan dobili, nika, obečsano, traverze szo pa taki neszi domò v nahrbtniki (hátizsáki). Falinga je szamo tõ, ka rávno v tiztom potòki, gdé bi mõst delani mogao bidti, tam szo traverze zgúbili i je traverze voda odneszla . . .

— Evang. diacski dom je rávno odté partája dõbo obečsano podporo, kak je szvojecszano od Korošeca vláde kath. „Martiniscse“ dõbilo. Zapelani reditelje „Düevnoga listza“ szo tõ tüdi z veszeljom razglászili v listzi. Zdj pa naednòk pride glász, ka „zatò nëga kredita.“ Të szo 'ze tüdi zgúbili -- obečsanye.

— Edna vësz je nikso hižo i vérsztvo kúpila. Rávno tá partája je nyjm obečsala 25.000 Din. drzävne podpore — taki. Zdá pa 'ze rëcs nazá vlecsé, i právi da márca meszeca dobíjo. Ehehehe! . . . Ahahaha! . . . Kakse kefe polágajo lüdem i tõ — precski.

— Dvolasztniki na meji pròti Vogrskoj i N. Austriji sze ponovno opominajo, naj do 5 februára prosnye za prelaznice zagvüno pri prisztojnjoj carinarnici notri dájó.

— Vkrádjeni bicikli. Horváth Károly z Máli Dolenc je szvoj bicikli, za zime vrëmena, v klëti meo szhrányenoga. Okòli 15—19 januára pa je niksi neznáni csinitel klëti okno vösztrò, i dol vzeo i je z biciklinom dale odisao. 'Zandárje ga zaszedüejo. Biciklin je noszo imé „Alfa“.

— Zima tõvaje rodi. 19. januára szo tõvaji precì obiszkali nisterne hiže v Sebeborci, gdé nyim je pri vnõgom szlüzila szrecca, pri nisterne pa në.

átvirasztott éjkek . . . már nincsenek könnyeim . . . lassan, lassan elfakultak az emlékek is, mint a régi selymek vagy mint annak a rózsának szine, a melyet utoljára kaptam tőle . . . Ma reggel hogy szétráztam a hajamat a tükör előtt, bent a haj bensejében, mint egy finom kis ezüsfolyó, úgy kigyózott végig a legelső ősz szál . . .

Jó lesz megöregedni . . . jó lesz csendes, titokzatos mosollyal visszagondolni rég elcsitult nagy viharokra . . . Sokszor szinte örömet okoz a gondolat hogy: öreg leszek . . . messze van az tőlem minden, amit nehéz volt elviselni . . . ha kinzott, égetett, fájt . . . ezt az első ősz hajszálát „szerencsehajszálnak“ hívják . . . De elmulik néhány év — s itt lesz a többi . . . sok . . . mind . . . itt lesz a tél . . . szép fehér s hideg! Ha, mindennek vége szakad egyszer . . . a bánatnak is . . . az én bánatomnak is . . . Szegény Sándor! Vajon ő is érzí-e ezt? Remél-e még mindig? Vajon hogy képzeli ő az öregséget? Gondolja-e hogy így szépen, nyugodtan itten tán el is tudnánk beszélgetni mindarról, ami — volt . . . — Szegény Sándor . . . jó, becsütetes, igaz . . . derék, komoly ember . . . talpán férfi . . . Holnap talán mégis irok néki . . .

Probali szo náprvlé pri 'Zilavec Mátyási, gdé szo tõvaji v klët vdrli, odkec szo, vecs kak gvüšno kokòsi steli odneszti. 'Zilavec je ropász zacšüo i pözvao árendása Lutersmidta. kí szta tõvaje razgnala. Sli szo dale probat szrecco. Pri Knar Károlyi szo z-klëti odneszli okòli 80 kg. proszá, stero szo pa v szili med potjöv raztrgali i okòli 20 kg. razszipali. Tüdi te szo odneszli od Knar Gézo dvé puri i stiri kokòsi, od Sebjanics Petra kokòsi, pri Siftár Franci nyim pi szrecca 'ze pá në szlüzila. Zaszedüvanye je v tèki.

— Vabilo. Mursko Sobotški obrtniki priredijo dne 14. tebruarja 1925. v vseh prostorih hotela Dobray, dobredelno plesno veselico združeno z šaljivo pošto. na katero Vas vljudno vabi ODBOR.

— Ogen, 20. januára v nocsi ob 3. vöri je neznani csinitel vüzgao oszlico szlamé lászt Barbarics Stevana z-Sebeborc. Kvára je okòli 2000 Dinárov, szakolërano je në bilò. Csinitel sze iscse.

— Himen. Kerčsmár Marisko z-Sebeborc, uglédne Kerčsmár Julia kmetice hcsérko szí je zaròcso g. Siftár Imre, brat g. poszlanca Siftár Gézo. Gratuliramo!

— Velika občina Murska Sobota. Štev. 158/1925. RAZGLAS. Murska Sobota, dne 15.-ga januarja 1925. Velika občina Murska Sobota naznana, da se vršijo na podlagi starega prava in stárega dovoljenja veliki občini M. Soboti v tekočem letu torej v l. 1925 veliki letni kramarski živinski in ob enem konjski sejmi sledeče dneve: 1.) 16.-ga februarja 1925. (ponedeljek pred pustno nedeljo.) 2.) 30.-ga marca (ponedeljek pred cvetno nedeljo.) 3.) 11.-ga maja (četrti ponedeljek po Veliki noči.) 4.) 24.-ga junija (sredo na Ivanovo.) 5.) 24.-ga augusta (ponedeljek, na Bertalauovo.) 6.) 15.-ga oktobra (četrtak, na Trezino.) 7.) 7.-ga decembra (ker spadne Miklošov den 6.-ga na nedeljo). Ti veliki letni sejmi so dovoljeni ne samo za kramarijo, ampak tudi za vsakovrstno živino, toraj za govejo in konje ter tudi za drobnico. Konjski sejmi so med vojno in po vojni malo zaostali, zatorej jih velika občina sedaj zopet hoče pozdignoti. Pridejo na podajo konji vseh plemen, kojih je dovolj na razpolago. Vsled česar se vabijo trgovci in kmetje na obisk teh sejmov. Za konje je na razpolago povekšan sejmski prostor. Konji so sejemske stojnine prosti, ne plačajo nič.

Občinski odbor.

Ludtoll és pihe, savanyuviz olcsó árban állandóan kapható SCHÖNTAG ADOLFNÁL Murska Sobota (Pliszár-féle vendéglő).

Trítvo. Kereskedelem. **Blágo — Áru.**

NOVISAD: jan. 21

100 kg. Psenica—Buza	Din. 425—450
» » 'Zito—Rozs	» —400
» » Ovesz—Zab	» —360
» » Kukorica	190—265
» » Proszò—Kòles	» —330
» » Hajdina	» 250—275
» » Szenò—Széna	» —75
» » Graj—Bab csres.	» —400
» » zmësan—vegyes bab	» —320
» » Krumpli	» —135
» » Len.sz.—Lenmag	» —700
» » Det.sz.—Lóherm.	» 1700

BENKO: jan. 21.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikòv. Bika	8-	9-	10- 11-
Telice Úszò	8-	9-	10- 11-
Krave Tehén	4-	7-	9-
Teoci Borju			11- 13-50
Szvinyé—Sertës			15- 16-
Mászt I-a—ZsirI-a.			30- 38-
Zmòcsaj—Vaj			30-
Spë—Szalona			30-
Belice—Tojás 1 drb.			1-

Pënezi — Pënz.

1 Dollár	= D.	61-
100 Kor. Budapest	= »	0.085
100 Kor. Bëcs	= »	0.0875
1 Kor. Praga	= »	1.8765
1 lira	= »	2.5770

Zürichben 100 Din = 8.40 sfrk

Egy jobb házból való **fiu és leány**

azonnal felvétették Prekmurska Tiskarnában. (szlovén nyelv megkivántattik.)

Üzleti értesítés.

A n. é közönség és vendéglősök szives tudomására adom, hogy Heuberger-féle házat a mézárszékek megvettem, hol is február 3-i kezdettel a mézárszéket saját vezetésem alatt megnyitóm. miután erről a t. vendéglősöket s a n. é. közönséget értesitem, szives pártfogását kérve, a szolid és pontos kiszolgálásról már előre biztosítom.

M. Sobota, 1925. jan. 28.

Teljes tisztelettel:
KEMÉNY MÓR.

Sztára hramba

escse gorsztójëcsa, dobra za kumesz cimper ali za cigeo 'zgatí, sze po fál ceni oddá pri: FRANKO IVANI (kollár) v Puconci.

Oddá sze nyiva

v Černelavci, blüzi dvá máлива plüga (Kreftova) po fál ceni. Zavüpnik je Kühár János krčsmár v Puconci.

csak magával vagyok, úgy mint kezdet-től fogva.

Nem tudtam szólni, csak erősen megszorítottam a kezét, a becsületes, dolgos, komoly férfikezet, mely minden bajt el tudna háritani egy gyenge nõ feje felöl . . . Miért nem ilyen minden férfi? Miért hogy olyik gyenge, bizonytalan, határozatlan? Miért, õh miért kell éppen ezeket megszeretnünk? És hogy nem tudjuk felejteni gyorsan, mint egy rossz álmot, az ilyen szerelmet . . . Szegény, gyenge nõi lélek, de nagyon erősnek kellene lenned ilyen megpróbáltatásokon . . . Azt mondják: büszkén kell viselni a kínlódásokat. Oh milyen neveléses pózoiás ez ha van is a fájdalomban büszkeség! Egyszer talán majd mégis csak irok Sándornak, hogy jöjjön, hisz azt mondotta, gondolatban mindig velem van . . . Egyszer talán . . .

19 . . . jun. 12.

— Sok-sok nap elszaladt, mire újra leülök írni, sok rossz „nem-szeretem“ nap . . . Elmentek egymásután a nagy semmiségbe s mindegyik elvitt magával valamit: a fájdalomból, a keserüségből . . . Ma már megnyugodva tudok szétnézni a multba: ma már szelid, elnéző és megbocsájtó lett az én izgága, szenvedélyes lelkem . . . ma már tán minden úgy van jól, a hogy van . . . Már elmaradtak a kinos,

CASINO ČAKOVEC

otvoreno dnevno 21. uri

PISTOLET (ROULETTE).

TABARIN

u Grand Hótel Zrinjski. Brzo solidna postrežba. Cijena solidna.

RAVNATELJSTVO.

Z-baja vezáko szrêdo. Naprêplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvân SHS., 18 Din v Ameriko 20 Din. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1- mali ogaszi 0-70 Din i dâvek. Pri vecskrat popâzst.

Rôkopiszi, ki sze ne szhránijo i ne vrnêjo sze posflajo: Reditelsztvo i oprâvnistvo Môrszka Krajina M A R K I S E V C I br. 20. — Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kêziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendôk: M. Krajina szerkesztôség v. kiadóhivatal M A R K I S E V C I br. 20. — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden szerdán Elôfizetési ára negyedêvre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-ként: szöveggkzt és nyiltér 1-50, rendes 1-—, aprôhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A mezei pockok és egerek, valamint az ellenök való védekezés.

I. Az egérjárás.

Mondjuk, hogy az első (a) pár, mely megelőző évről való, tehát már áttelelt, április 15-én első ivadékot (b-t) 7 darabot és öt héttel később május 22-én második ivadékot (c-t) és pedig szintén csak 7 darabot ad s azután maga elpusztul. Az ilyen áttelelt egér, kivált ha megelőző évi július—augusztus haváról való és jól kifejlődött és nem őszi gyöngye példány, vethet rendszerint harmadszor is, de ezen áttekintésnél ezt az ivadékot ne vegyük figyelembe.

Lássuk most a b és c-vel jelölt nemzedék további fejlődését. Az előbb említett számbeli ivar-különbségnél fogva mondjuk, hogy mindkét esetben az egérfiak közül 5 nőtény 2 him volt. A b ivadék, mint monduk két hónap múlva (tehát június 15-én) teljesen érett a további szaporodáshoz, párzik és négy hét múlva (július 15-én) ellik és minthogy az első ellésnél a fiak száma rendszeren csekély, azért monduk, hogy ez a (d) nemzedék csak 4 daraból áll; öt hét múlva (augusztus 22-én) ismét ellik (e ivadék), akkor már többet, vegyük fel, hogy 5-öt; további öt hét múlva szeptember 29-én monduk, hogy 6-ot hoz (f ivadék). Mint előbb említettük, ha az ős hosszu, akkor várható még egy ellés, de ez ritkán marad életben, mert a tél az ilyen gyöngye egereket rendszeren tönkre teszi.

E szerint tehát az április 15-iki ivadék minden egyes nőténye a folyó évben 15 fiat hoz; ámde az akkori ellésnél 5 nőtényt vettünk fel, a mi annyit jelent, hogy ez a nemzedék egy évben összesen 5 ször 15-re azaz 75-re szaporodott.

Lássuk a c ivadékot, amely májús 22-éről származik. Ez az előbbihez hasonló időközben július 22-én párzik és augusztus 22-én hozza a maga első nemzedékét (g-t), mely szintén csak 4 daraból áll; öt hét múlva (szeptember 29-én) ellik újból s a fiak száma (h ivadék) 5 drb. Ezen nemzedéknél egy—egy nőtényre tehát ebben az évben csak 9 egérfi jut és ezt is 5-ször véve, a c nemzedék utódainak száma 45 lesz.

A július 15-iki nemzedék (d), (tehát az áttelelt egerek unokái) szintén szaporodik (szeptember 15-én párzik és négy hét múlva október 15-én ellik) és pedig ha felvesszük, hogy a 4 egér közül három nőtény volt, akkor utódainak a száma (jelöljük valamennyit együttesen i-vel: 3 ször 4 az) 12 lesz.

E számítás szerint tehát egy pár után mennyi egér él? Az első pár (a)

— mint monduk — elpusztult; életben van tehát öszig:

1.	b)	ivadék	7 drb.
2.	c)	"	7 "
3.	b) tódai d) e) f)	" összesen	75 "
4.	c) " g) h)	"	45 "
5.	d) " i)	"	12 "

vagyis összesen 146 egér

Ez a számítás pedig nem tulzott, mert a gyakori valóságnak megfelelő felvehettük volna, hogy a szaporodás már április elején kezdődik s az egyes elléseknél, kivált a nyáriaknál az ivadék számát 13—16 darabbal számíthattuk volna, és akkor a kimutatott szám bizvást megkétszereződik. (Egyes szakértök az egerek így szaporodó számát évente 400-ra söt 500-ra vesszi.

Ez volna az egy év fejlődése. Tudjuk azonban, hogy e számból valóságban nem marad meg mind életben: hiszen az egér ellenségei és a teli időjárás számukat jelentékenyen apasztják. Hozzájárul a tavasz sokszor zimankós időjárása, valamint annak fagyai is. Az első két nemzedék (május elejéig), mely alapja a további fejlődésnek, akkor tájban igen fejletlen, (legtöbbször alig bir a maga erejéből megélni, meztelen), azt a fagy és hideg hamar megöli; velök együtt, természetes oknál fogva elhullik az anyjok s a további szaporodáshoz, csak néhány állat marad. Így tehát öt—hat éven át a szám ingadozik és pedig annyival inkább, minél több az ellenség és minél kedvezötlenebb a tél. Kedvező tél után azonban, ha felvesszük, hogy holdanként a 146 egérből csak körülbelül egy harmada marad meg életben azaz csak 50 nőtény s ha felvesszük továbbá, hogy ezek egyenként az év folyamán csak 100—100-ra szaporodnak, akkor nincs benne semmi csodaszerű, ha összel az egy hold földön 5000-nél is több egér lesz. Tavasszal alig látunk egeret, aratáskor már több van, ellenben összel már szinte mozog minden rög, annyi az egér. Volt eset, hogy augusztus hó végeig 32 kat. holdou kétszeri szántás alkalmával 44,000 pockot vertek agyán! Mennyi lett volna abból tél kezdetéig?)

Ime! Ebben rejlik az egér csodálatosnak látszó szaporodása, a mely azonban — mint láttuk — alapjában véve igen természetes.

(Folyt. köv.)

Občni zbor S. K. MURA. Na podlagi sklepa odbora z dne 20. t. m. vrši rednj občni zbor S. K. Mura dne 12. februarja t. l. v gornji dvorani hoteta Dobray o polu osmi uri zvečer, na katerega se vabijo vsi člani s sledečim dnevrim redom: 1.) Čitanje zapisnika I. občnega zbora; 2.) Poročilo odbora; 3.) Poročilo pregledovalcev računov; 4.) Samostojni predlogi odbora; 5.) Volitve;

6.) Ostali samostojni predlogi; 7.) Slučajnosti. § 14. kl. pr. Samostojni predlogi članov se morajo predložiti odboru s podpisni najmanj 10 do glasovanja upravičenih članov vsaj 8 dni pred občnim zborom. ODBOR.

KÖZGAZDASÁG.

— Egy angol bankcég háromszáz ezer font sterling kölcsönt adott a magyar malomérdelkeltsegnek. A Financial Times szerint a Guinness Mahon és Társa angol bankcég 300.000 font sterling kölcsönt adott a magyar malomérdelkeltsegnek.

— Jugoszláv termények a lyoni mintavásárról. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a bánáti kereskedelmi és iparkamarához, amelyben felhívja a közgazdasági körök, főleg a mezőgazdák figyelmét a Lyonba márciusban tartandó nemzetközi mintavásárra. A miniszter felhívja a termelőket, hogy a mintavásáron minél számosabban vegyenek részt terményeikkel, mert a francia sajtó állandóan a legkedvezőbb hangon ír a jugoszláv mezőgazdaságról és így a jugoszláviai termelők Franciaországban jó piacot találhatnak. Azoknak, akik a kiállításon részt akarnak venni, a kereskedelmi minisztérium hitelt is folyósít.

K oddaji

je: eden v dobrom sztáni bodôcsi 6 HP MÁV lokomobil; edna completa gâter'zaga na edno 'zago; edno, za pogon mlina, vodno kolô z 'zeleznozobcatnov predsztâvov eden 5 m dûgi 6 cm kuszti transmission z lézicsami (csapâgy) i trijé konis zobcatne kolé pri MIKOLA LAJOS mlinari v Bodonci. Vecs sze lêko zvê pri: KOZIC IVAN masinsloszari v M. SOBOTI, Lendavska ceszta.

K O D D A J I

man eden LANCZ Henger 11-ta numera csizta v dobrom sztáni z-fabrike vödâno 1910 l. cêna 17.500 Din. Lasztnik: STEFAN FARSANG mlinar Csrensovcî.

Figyelem!

Tekintettel az elôrehaladt idényre, nôi kalapok mélyen leszállított áron árusítatnak ki. Nôi velour kalapok 100 Dinártól felfelé 200 Din.-ig.

Pazite!

Gledôcs na naprêpidôcsêga dôba sze 'zenszki krscsâki (klobûki) po precî zn'zanôj cêni razodâjo. 'Zenszki filzkrscsâki sze 'ze od 100 do 200 Dinârov dobijo pri

A. KIRÁLY

trg. z klobuki, perilom i krátkim blâgom

v Murski Soboti (Bergerovoj hízi.)

TÖBB VAJAT és a legjobb JOB B VAJAT árt kapja azon vajért, amelyet

Libela- Separator

Tejkannák 1—50 l.

által nyerünk.

Libella van hivatta arra, hogy nagy teljesítő képességénél, ideális konstrukciójánál, egyszerű (kezelésénél) és tartóságánál fogva megoldja a saját tejgazdaság kérdését.

Többször szabaddalmazva 5 évi jótállás.

Legkedvezőbb fizetési feltételek.

Libella elárusítóhelye: Volt SKODA-mûvek r.-t. PILZEN

Zágrâbi képviselô: Martičeva-u. 15.

TEVÉKENY KÉPVISELÔK KERESTETNEK.

